

A diplomáciai és konzuli képviselet tagjainak kiváltságai és mentességei I.

- A diplomáciai képviselő és a konzuli tisztviselő sérthetetlensége.
- A diplomata vagy más hivatalos útlevelekre vonatkozó nemzetközi gyakorlat.
- A diplomáciai képviselő büntető joghatóság alóli mentessége. A diplomáciai képviselő polgári és államigazgatási joghatóság alóli mentessége. Mentesség a végrehajtás alól.
- A tanúvallomásétel alóli mentesség.
- A küldő állam joghatósága.
- A mentességek szabályozása a magyar jogban.
- Lemondás a joghatósági és végrehajtás alóli mentességekről.
- Mentesség a társadalombiztosítási és idegenrendészeti jogszabályok hatálya alól.

A diplomáciai képviselő és a konzuli tisztviselő sérthetetlensége

BDE 29. Cikk

A diplomáciai képviselő személye sérthetetlen. A letartóztatás vagy őrizetbevétel semmiféle formája sem alkalmazható ellene. A fogadó állam illő tisztelettel bánik vele és minden megfelelő intézkedést megtesz a személye, szabadsága és méltósága bármely sérelmének megakadályozására.

BDE 30. Cikk

1. A diplomáciai képviselő magánlakását ugyanaz a sérthetetlenség és védelem illeti, mint a képviselet helyiségeit.
2. Iratai, levelezése és vagyona - utóbbi a 31. Cikk 3. bekezdésében foglalt kivétellel - ugyancsak sérthetetlen.

BKE 40. Cikk

A konzuli tisztviselők védelme

A fogadó állam a konzuli tisztviselőkkel illő tisztelettel bánik és minden megfelelő intézkedést megtesz a személyük, szabadságuk és méltóságuk elleni minden sérelem megakadályozására.

BKE 41. Cikk

A konzuli tisztviselők személyes sérthetetlensége

1. A konzuli tisztviselőket őrizetbe venni vagy előzetes letartóztatásba helyezni csakis súlyos bűncselekmény elkövetése esetén és az illetékes igazságügyi hatóság határozata alapján lehet.

2. A jelen Cikk 1. bekezdésében említett eset kivételével a konzuli tisztviselőket nem lehet bebörtönözni, sem személyes szabadságukat bármely más módon korlátozni, kivéve, ha ez jogerős bírói ítélet végrehajtásaként történik.

3. Ha a konzuli tisztviselő ellen büntető eljárást indítottak, köteles megjelenni az illetékes hatóságok előtt. Az eljárást azonban a konzuli tisztviselőt hivatali állásából következően megillető tisztelettel és - a jelen Cikk 1. bekezdésben említett eset kivételével - oly módon kell lefolytatni, hogy az minél kisebb mértékben akadályozza a konzuli feladatok végzését. Ha a jelen Cikk 1. bekezdésében említett körülmények között szükségessé válik a konzuli tisztviselő előzetes letartóztatásba helyezése, ellene az eljárást a legrövidebb határidőn belül meg kell indítani.

BKE 42. Cikk

Értesítés a letartóztatásról, a fogvatartásról vagy az eljárásról

A konzuli személyzet valamely tagjának letartóztatásáról, előzetes letartóztatásba helyezéséről vagy az ellene indított büntető eljárásról a fogadó állam köteles azonnal értesíteni a konzuli képviselet vezetőjét. Ha az említett intézkedések valamelyikét a konzuli képviselet vezetőjével szemben alkalmazzák, a fogadó állam köteles erről a küldő államot diplomáciai úton tájékoztatni.

A diplomáciai képviselő és konzuli tisztviselő joghatóság alóli mentessége

BDE 31. Cikk

1. A diplomáciai képviselő mentes a fogadó állam büntető joghatósága alól. A diplomáciai képviselő a fogadó állam polgári és államigazgatási joghatósága alól is mentes, kivéve:

a) a fogadó állam területén fekvő, magántulajdonban álló ingatlanra vonatkozó dologi jogi pert, hacsak a diplomáciai képviselő az ingatlant nem a küldő állam javára, a képviselet céljára tartja birtokában;

b) az olyan hagyatéki eljárással kapcsolatos pert, amelyben a diplomáciai képviselő magánszemélyként, mint végrendeleti végrehajtó, hagyatéki gondnok, örökös vagy hagyományos és nem a küldő állam képviselőjeként szerepel;

c) az olyan pert, amely a diplomáciai képviselő által a fogadó államban, hivatalos tevékenysége körén kívül folytatott bármilyen szabadfoglalkozással vagy kereskedelmi tevékenységgel kapcsolatos

3. A diplomáciai képviselővel szemben semmiféle végrehajtási intézkedést nem lehet tenni, kivéve a jelen cikk 1. bekezdésének a)-c) pontjában említett eseteket, amennyiben a végrehajtás személye és lakása sérthetlenségének csorbítása nélkül fogatosítható.

BKE 43. Cikk

Joghatóság alóli mentesség

1. A konzuli tisztviselők és a konzuli alkalmazottak a konzuli feladatok gyakorlása során végzett cselekményeik tekintetében nem tartoznak a fogadó állam bírói és államigazgatási joghatósága alá.

2. A jelen Cikk 1. bekezdésének rendelkezései azonban nem alkalmazandók:

a) az olyan szerződés kötéséből eredő polgári per esetén, amelyet valamely konzuli tisztviselő vagy konzuli alkalmazott kifejezetten vagy hallgatólagosan nem a küldő állam megbízottjaként kötött; vagy

b) valamely harmadik személy által indított olyan polgári per esetén, amelyet gépjármű, hajó vagy repülőgép által a fogadó állam területén okozott balesetből származó kártérítés iránt indítottak.

A tanúvallomás tétel alóli mentesség

- *BDE 31. Cikk 2.* A diplomáciai képviselő nem köteles tanúvallomást tenni.
- BKE 44. Cikk
- *Tanúzási kötelezettség*
- 1. A konzuli képviselet tagjait fel lehet hívni arra, hogy bírói vagy államigazgatási eljárás során tanúvallomást tegyenek. A konzuli alkalmazottak és a kisegítő személyzet tagjai a tanúvallomást - a jelen Cikk 3. bekezdésében említett eseteket kivéve - nem tagadhatják meg. Ha valamely konzuli tisztviselő a tanúkénti közreműködést megtagadja, vele szemben semmiféle kényszerintézkedés vagy más szankció nem alkalmazható.
- 2. A tanúvallomást kérő hatóság köteles elkerülni, hogy a konzuli tisztviselőt feladatai teljesítésében akadályozza. E hatóság a konzuli tisztviselő tanúvallomását - minden olyan esetben, amikor az lehetséges - annak lakásán vagy a konzuli képviseleten is felveheti vagy írásbeli nyilatkozat formájában is elfogadhatja.
- 3. A konzuli képviselet tagjai nem kötelesek vallomást tenni a hivataluk gyakorlásával kapcsolatos tényekről, és nem kötelesek bemutatni az erre vonatkozó levelezést és hivatalos okmányokat. Joguk van megtagadni azt is, hogy mint a küldő állam nemzeti jogának szakértői tegyenek vallomást.

A diplomata vagy más hivatalos útlevelekre vonatkozó nemzetközi gyakorlat

- Nem jár mentességgel, a vízum/elfogadás a meghatározó
- nemzetközi udvariasság

A küldő állam joghatósága

BDE 31. Cikk 4. A diplomáciai képviselő mentessége a fogadó állam joghatóságától nem vonja ki őt a küldő állam joghatósága alól.

Kizárólag magyar bíróság vagy más hatóság járhat el

d) külföldön diplomáciai képviselőként eljáró vagy egyébként a joghatóság alól mentes magyar állampolgár elleni eljárásban, kivéve, ha a Magyar Állam a mentességről kifejezetten lemondott; (1979. évi 13. tvr. 62/a)

Mentességek szabályozása a magyar jogban

- 1973. évi 7. tvr. a diplomáciai vagy egyéb mentesség esetében szükséges eljárásról
- Ágazati eljárási törvények (büntető eljárás, szabálysértés stb.)
- 1979. évi 13. tvr. a nemzetközi magánjogról

62/C. § Nem járhat el magyar bíróság vagy más hatóság

d) Magyarországon diplomáciai képviselőként eljáró vagy egyébként a joghatóság alól mentes külföldi állampolgár elleni eljárásban, kivéve, ha a külföldi állam a mentességről kifejezetten lemondott;

Lemondás a joghatósági és végrehajtás alóli mentességekről

BDE 32. Cikk

1. A küldő állam lemondhat a diplomáciai képviselő és a 37. Cikk alapján mentességet élvező személy joghatóság alóli mentességéről.
2. A lemondásnak mindig kifejezettnek kell lennie.
3. Ha a diplomáciai képviselő vagy a 37. Cikk szerint joghatóság alóli mentességet élvező személy eljárást indít, akkor nem hivatkozhat többé a joghatóság alóli mentességre az alapkeresettel közvetlenül összefüggő viszontkereset tekintetében.
4. A polgári és államigazgatási joghatóság alóli mentességről való lemondást nem lehet úgy tekinteni, hogy az magában foglalja az ítélet végrehajtása alóli mentességről való lemondást is, ehhez külön lemondás szükséges.

BKE 45. Cikk

Lemondás a kiváltságokról és mentességekről

1. A küldő állam lemondhat a konzuli képviselő tagjának a 41., 43. és 44. Cikkben említett kiváltságairól és mentességeiről.
2. A jelen Cikk 3. bekezdése rendelkezéseinek fenntartásával a lemondásnak mindig kifejezettnek kell lennie és azt írásban kell közölni a fogadó állammal.
3. Ha a konzuli tisztviselő vagy konzuli alkalmazott pert indít olyan ügyben, amelyben a 43. Cikk alapján mentességet élvezne a joghatóság alól, akkor az alapkeresettel közvetlenül összefüggő viszontkereset tekintetében nem hivatkozhat többé a joghatóság alóli mentességre.
4. A polgári és államigazgatási joghatóság alóli mentességről való lemondást nem lehet úgy tekinteni, hogy az magában foglalja az ítélet végrehajtása alóli mentességéről való lemondást is; ehhez külön lemondás szükséges.

Mentesség a társadalombiztosítási és idegenrendészeti jogszabályok hatálya alól

BDE 33. Cikk

1. A diplomáciai képviselő - e cikk 3. bekezdése rendelkezéseinek fenntartása mellett - a küldő államnak teljesített szolgálatai tekintetében mentes a fogadó államban esetleg hatályban levő társadalombiztosítási szabályok alól.

2. A jelen cikk 1. bekezdésében említett mentesség azokra a háztartási alkalmazottakra is vonatkozik, akik kizárólag a diplomáciai képviselő alkalmazásában állnak, feltéve, hogy

a) nem állampolgárai vagy nem állandó lakosai a fogadó államnak és

b) kiterjednek rájuk a küldő államban vagy harmadik államban esetleg hatályos társadalombiztosítási szabályok.

3. Annak a diplomáciai képviselőnek, aki a jelen cikk 2. bekezdésében említett mentességben nem részesülő személyt alkalmaz, teljesítenie kell azokat a kötelezettségeket, amelyeket a fogadó állam társadalombiztosítási szabályai a munkáltatóra rónak.

4. A jelen cikk 1-2. bekezdésében említett mentesség nem zárja ki a fogadó állam társadalombiztosítási rendszerében való önkéntes részvételt, feltéve, hogy ezt a fogadó állam lehetővé teszi.

5. A jelen cikk rendelkezései nem érintik a korábban kötött két- vagy többoldalú társadalombiztosítási megállapodásokat, és nem zárják ki az ilyen megállapodások jövőbeli kötését.

- BKE 46. Cikk
- *Mentesség a külföldiek nyilvántartásba vételére és a tartózkodási engedélyre vonatkozó szabályok alól*
- 1. A konzuli tisztviselők és a konzuli alkalmazottak, valamint a háztartásukban élő családtagok mentesek mindazon kötelezettségek alól, amelyeket a fogadó állam törvényei és más jogszabályai a külföldiek nyilvántartásba vétele és a tartózkodási engedélyek tekintetében előírnak.
- 2. A jelen Cikk 1. bekezdésének rendelkezései azonban nem alkalmazandók arra a konzuli alkalmazottra, aki a küldő államnak nem állandó alkalmazottja, vagy aki a fogadó államban jövedelmező magántevékenységet folytat; sem az ilyen konzuli alkalmazott családtagjára.
- BKE 47. Cikk
- *Mentesség a munkavállalási engedélyre vonatkozó szabályok alól*
- 1. A küldő állam részére teljesített szolgálat tekintetében a konzuli képviselő tagjai mentesek azon kötelezettségek alól, amelyeket a fogadó államnak a külföldi munkaerő alkalmazására vonatkozó törvényei vagy más jogszabályai a munkavállalási engedély vonatkozásában előírnak.

2. A konzuli tisztviselők és a konzuli alkalmazottak magánszemélyzetének tagjai - amennyiben semmi más jövedelmező magánfoglalkozást nem gyakorolnak - mentesek a jelen Cikk 1. bekezdésében említett kötelezettségek alól.
állam lehetővé teszi.

BKE 48. Cikk

Mentesség a társadalombiztosítási szabályok alól

1. A jelen Cikk 3. bekezdése rendelkezésének fenntartásával a konzuli képviselet tagjai - a küldő államnak teljesített szolgálataik tekintetében -, valamint a háztartásukban élő családtagjaik mentesek a fogadó államban esetleg érvényben levő társadalombiztosítási szabályok alól.

2. A jelen Cikk 1. bekezdésében említett mentesség a magánszemélyzet azon tagjaira is vonatkozik, akik kizárólag a konzuli képviselet tagjainak alkalmazásában állnak, feltéve, hogy:

- a) nem állampolgárai vagy nem állandó lakosai a fogadó államnak, és
- b) kiterjednek rájuk a küldő államban vagy harmadik államban hatályban levő társadalombiztosítási szabályok.

3. A konzuli képviselet azon tagjainak, akik a jelen Cikk 2. bekezdésében említett mentességben nem részesülő személyeket alkalmaznak, teljesíteniök kell azokat a kötelezettségeket, amelyeket a fogadó állam társadalombiztosítási szabályai a munkáltatóra rónak.

4. A jelen Cikk 1. és 2. bekezdésében említett mentesség nem zárja ki a fogadó állam társadalombiztosítási rendszerében való önkéntes részvételt, feltéve, hogy ezt a fogadó állam lehetővé teszi.

Köszönöm a figyelmüket!